

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-17785-015
Otsuse kuupäev	8. juuni 2023
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg, liikmed Jaanika Ots, Ulrika Paavle
Tarbija	
Kaupleja	AS SEB Pank, 10004252
Tarbija nõue	Kahju hüvitamine.
Asja läbivaatamise aeg	18. mai 2023

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. jätta avaldus rahuldamata.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbijaga on sõlmitud arvelduskontoleping, mille täitmiseks avas pank maksekonto numbriga EE12101002204773xxxx, mille põhivaluuta on tarbija soovil määratud euro ja allvaluuta Kanada dollar (CAD). Pooled on panga tüüptingimustel sõlminud internetipanga kasutamise lepingu.

Tarbija esitas 10.novembril 2022 kauplejale internetipanga kaudu maksejuhise tema kontolt 62,34 euro ülekandmiseks kontole EE54101022020748xxxx. Kaupleja täitis tarbija maksejuhise ja debiteeris tarbija maksekontot allvaluuta summas, so 86,78 CAD.

Tarbija väidab, et kaupleja teostas makse õigusvastaselt, kuna siseriiklikeks arveldusteks on lubatud maksevaluutana kasutada üksnes eurot. Kaupleja väljatöötatud süsteem ei vasta nõuetele, kuna vaikivvaluutana kuvati ekraanile allvaluuta. Kui ta valis maksevaluutaks euro, muutis panga süsteem suvaliselt valuutat. Tal ei olnud soovi konverteerida raha ega algatada riigisisesele dollariülekannet. Dollarimaksed on sularahana Eestis keelatud; samuti makse algamine dollarites. Äriasutus ei tohi vastu võtta dollareid, rääkimata nende konverteerimisest.

Tarbija on seisukohal, et kaupleja on talle põhjustanud kahju. Kaupleja pidi hoolsuskohustust järgides jälgima, et maksejuhised on täidetud korrektselt ja kuvama hoiatuse, et makse on algatatud võõrvaluutas.

Tarbija leiab, et pank on põhjustanud talle kahju summas 180,62 Kanada dollarit; nõude on tarbija esitanud summas 31,00 eurot.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja on seisukohal, et ei ole tarbijaga sõlmitud makseteenuse lepingut rikkunud ega tarbijale kahju põhjustanud.

SEB ja kliendi vahelistele suhetele kohalduvad lisaks arvelduskontolepingu tingimustele ja erakliendi internetipanga kasutustingimustele ka panga üld- ja arveldustingimused.

Internetipangas kuvatakse kliendile alati arvelduskonto numbri juures valuuta tähis ja kliendil on kohustus valida, millise valuuta arvel ta soovib makset algatada. Klient on makse autoriseerinud ajast, kui ta ise või tema esindaja on maksejuhise allkirjastanud või andnud maksejuhise täitmiseks nõusoleku maksevahendi (nt internetipank) abil.

10.novembril 2022 valis klient AS-ile Maksekeskus tehingu sooritamiseks allvaluutakonto (CAD) ja algatas sellelt makse eurodes. Klient kinnitas maksekorralduse ja pank võttis selle täitmiseks. Kuna klient algatas makse (62,34€) eurodes, toimus allvaluutakontol maksesumma konverteerimine eurodesse (88,78 CAD; 1€ = 1,3921 CAD).

Kaupleja hinnangul ei ole tarbija kahju nõuet ja suurust põhjendanud. Valuutade vaheline konverteerimine on toimunud kehtiva valuutakursi alusel.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon lahendab vaidluse poolte esitatud ja sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel (TKS § 51 lg 1).

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. VÕS § 8 lg 1 ja § 9 järgi võtavad lepingupooled teineteise suhtes kokkulepitud sisuga kohustusi. Poolte selgituste järgi on kõnealusel õigussuhtel makseteenuse iseloom.

Makseteenuse leping on reguleeritud VÕS 40. peatüki 2. jaos sisalduvate sätetega. VÕS § 709 järgi kohustub seaduse kohaselt makseteenuse pakkumise õigust omav käsundisaaja (edaspidi – makseteenuse pakkuja või kaupleja) tegema käsundiandja (edaspidi – maksja või tarbija) korraldusel makseasutuste ja e-raha asutuste seaduses nimetatud maksetehinguid, makseteenuse pakkuja klient aga maksma selle eest tasu. Makseteenuse lepingu võib sõlmida ühekordse makseteenuse osutamiseks või maksekonto avamise kohustusega (§ 709 lg 3), mida peetakse makseteenuse kliendi nimel maksetehingute täitmiseks.

Komisjon nõustub tarbijaga selles, et alates 15.jaanuarist 2011 on Eestis ainsaks seaduslikuks maksevahendiks euro, milles on kõik võlausaldajad kohustatud makseid vastu võtma. Eelnevaga ei ole siiski piiratud residendi õigust hoida ja kasutada oma rahalisi vahendeid (pangatähed ja mündid, elektroonilisel kujul edastatav raha ja e-raha makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse tähenduses) kokkuleppel krediidasutusega muus ametlikus välisvääringus ning sõlmida erikokkuleppeid muus vääringus maksete tegemiseks.

Vaidlus puudub selles, et pooled on kokku leppinud rahaliste vahendite hoidmises makseteenuste täitmiseks peetavatel kontodel eraldi vääringutes, sh põhivaluutana eurodes ning allvaluutana Kanada dollarites.

Tarbija väidab, et pank ei võimaldanud tal teha siseriiklikku makset põhivaluutas. Kaupleja süsteem kuvas internetipanga kaudu maksejuhise andmisel esimese valikuna allvaluutana kasutatava konto ning põhivaluuta (euro) valimisel muutis süsteem selle uuesti allvaluutakontoks. Kaupleja tarbija väiteid omaks ei võta; väidab, et tarbija valis maksevaluuta ise ning pank täitis maksja antud maksejuhise.

Komisjon selgitab tarbijale, et ei saa rajada otsust tõendamata väidetele. Tarbija avalduse

menetlemisel on korduvalt juhitud tähelepanu sellele, et tarbija peab tõendama asjaolusid, mida ta kauplejale ette heidab. Tarbija selgitas, et ta ei saa oma väiteid tõendada, kuna pank on süsteemis esinenud vea parandanud. Ühestki komisjonile esitatud tõendist ei saa teha järeldust, et tarbijal puudus tehnilistel põhjustel võimalus sisestada kõnealust maksejuhust põhivaluutas.

Komisjon nõustub kauplejaga selles, et maksejuhise andmisel lasub kõrgendatud hoolsuskohustus maksejuhise sisestajal, kes peab tagama, et juhises sisalduv teave (makse saaja, maksesumma, vääring jm) vastab tema tahtele. VÕS § 709 lg 5 järgi on makseteenuse lepingus maksjaks isik, kellele on avatud maksekonto ja kes annab maksejuhise maksekonto debiteerimiseks. Maksejuhise on igasugune maksetehingu tegemise korraldus, mille maksja annab makseteenuse pakkujale (lg 7).

Pooled ei vaidle selles, et tarbija esitas maksejuhised kauplejale internetipanga kaudu. Tarbija on kinnitanud, et on kõnealuse maksekorralduse internetipangas täitnud ja kauplejale esitanud.

Pooled vaidlevad selles, kas kaupleja oli õigustatud tarbija poolt Kanada dollarite hoidmiseks avatud kontolt antud maksejuhise täitmiseks võtma. Tarbija väidab, et siseriiklikeks makseteks ei olnud võõrvaluuta kontolt maksete tegemine lubatud; kaupleja väidab, et tarbija poolt sisestatud ja autoriseeritud tehing on pangale täitmiseks kohustuslik.

Komisjonile on esitatud maksejuhise (maksekorraldus nr 2532), millega on tõendatud, et maksja on andnud korralduse teha saaja kasuks makse summas on 62,34 eurot; maksja kontona on märgitud EE12101002204773xxxx CAD. Kaupleja ei ole teinud saaja kasuks ülekannet välisvääringus vaid on makse täitmisel konverteerinud Kanada dollarid eurodeks kursiga 1€ = 1,3921 CAD.

Komisjon nõustub kauplejaga selles, et maksetehing on maksjale siduv, kui ta on selle täitmiseks andnud nõusoleku (VÕS § 724'). Kõnealusel juhul on makse autoriseeritud internetipanga kasutamise lepingus ettenähtud viisil. Autoriseeritud maksetehing (maksejuhise) on makseteenuse pakkujale siduv hetkest, kui teenuse pakkuja selle kätte saab (VÕS § 724'').

Makseteenuse pakkujal ei ole õigust keelduda autoriseeritud maksejuhise täitmisest, kui maksejuhise vastab makseteenuse lepingus määratud tingimustele ning maksejuhise täitmisega ei rikuta mõnes muus õigusaktis sätestatud kohustust (VÕS § 724''' lg 4). Nagu eelnevalt selgitatud on kaupleja võtnud makse täitmiseks maksejuhises valitud vääringus ja konverteerinud selle maksejuhise järgi saaja kasuks eurodesse. Komisjoni hinnangul ei esinenud asjaolusid, mille tõttu võinuks kaupleja maksejuhise täitmisest keelduda.

Tarbija on esitanud kahju hüvitamise nõude. Komisjon selgitab tarbijale, et VÕS § 127 lg 4 järgi on kahju hüvitamise eesmärgiks kahjustatud isiku asetamine olukorda, mis on võimalikult lähedane olukorrale, milles ta oleks olnud, kui kahju hüvitamise kohustuse aluseks olevat asjaolu ei oleks esinenud. Kahju hüvitamise nõude esitamisel lasub kahjustatud isikul kohustus eelkõige tõendada kahju tekkimine ja kahju suurus, teisel pooltel lepingu rikkumine ja kahju tekkimise ja lepingu rikkumise vahel põhjusliku seose esinemine.

Komisjoni hinnangul ei ole tarbija kahju nõude esitamisel tõendamiskohustust täitnud. Tarbija avaldusest ei ole võimalik aru saada, milles tema kahju (vara vähenemine) väljendub. Tarbija on esitanud maksejuhise 62,34 euro ülekandmiseks saajale. Ülekande täitmisega vähenes

tarbija vara tarbija tahte kohaselt. Ainuüksi asjaolu, et ülekanne tehti allvaluuta arvel, ei ole hinnatav kahjuna. Tarbija ei ole esile toonud, et kaupleja oleks valuutade konverteerimisel lähtunud tarbijale kahjulikust kursist. Kaupleja on ülekande teinud ilma teenustasu (ülekandetasu, konverteerimise tasu) maha arvamata.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et kaupleja on makseteenuse pakkujana tarbija maksejuhise õigesti täitnud. Kaupleja ei ole lepingut rikkunud ning kahju hüvitamise nõude rahuldamiseks alust ei ole.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/

Jaanika Ots
/allkirjastatud digitaalselt/

Ulrika Paavle
/allkirjastatud digitaalselt/